

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ

ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: BERgen 4-0237. — Тел. У. Н. Колоса: BERgen 4-1015. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE.

АМЕРИКА ВИСИЛАЄ ЯПОНІЇ ГОСТРИЙ ПРОТЕСТ

ВАШИНГТОН. — Довідавшись про затоплення американського корабля „Паней“ японськими літаками, президент Рузвельт зараз вислав листа з Білого Дому до секретаря Гола, щоб він на адресу японського посла вислав гострий протест проти цієї поведінки. У листі президент говорить, що він є сильно зворушений такою японською поведінкою й поручає секретареві Голові домогатися від Японії виразного перепрошення, повної грошової винагороди за втрати та гарантії, що такі вчинки не будуть повторитися в будучині.

ЯПОНСЬКИЙ АМБАСАДОР СКЛАДАЄ ВІЗИТУ ГОЛОВІ

ВАШИНГТОН. — Японський амбасадор Сайто відвідав у понеділок в 1-шій годині секретаря стейту Гола і в імені Японії висказав глибокий жал з приводу затоплення американського військового корабля „Паней“ на ріці Янцзе біля Нанкінгу, в Китаю. Він заявив, що японське заграничне міністерство, а також головна військова команда почуваються дуже пригноблено з приводу цього затоплення і вони вислали від себе також перепрошення. Затоплення наступило, кажуть, через помилку, тому, що американські кораблі не подали були точно місця свого постою і японські летуни взяли їх за китайські.

ВРАЖІННЯ В КОНГРЕСІ

ВАШИНГТОН. — Вістка про затоплення „Паней“ викликала в конгресі оживлений відгомін. Конгресмени живо дискутують над тою справою, але видно, що їх гадки відносно будучого поступування Японії. Щодо Америки, є політичні засади, що вони всі є настроєні проти війни і деякі з них отверто заявляють, що Америка ніяк не дасться втягнути у війну на Далекому Сході. Але деякі з них думають, що щоб не дати втягнутися у війну, треба забрати з Китаю свої війська та свої кораблі і триматися від загрозованих війною територій здалека. Інші кажуть, що треба післати там іще більше війська, щоб забезпечити американським громадянам і кораблям перебування в Китаю.

Д-Р ДЮІ ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД СОВЕТАМИ

НЬО-ЙОРК. — Голова дослідної комісії, що мала провітрити, наскільки правдиві є закиди советського уряду, що Троцький хотів викликати переворот у СРСР, виголосив через радіо промову, в якій остерігав американську суспільність перед підступними методами большевиків. Він сказав, що сталінські агенти своєю заграничною пропагандою стараються викликати таке враження, немовби кожний чоловік, що є проти сталінського режиму, є „фашист“. Вони навіть однодумців Троцького називають „фашистами“. Дюї далі остеріг постоупів і ліберальні американські круги, що, даючи віру і поміч тій сталінській пропаганді, вони в засаді підкопують демократію, свободу і боротьбу з фашизмом. Вінці він іще раз сказав, що засади в Москві і виконання смерті на високих большевицьких провідниках були основані на підступі.

ТРОЦЬКИЙ ЗАДОВОЛЕНИЙ

МЕКСИКО СІТІ. — Довідавшись про рішення комісії, яка очистила його від закидів советського уряду, Троцький, що перебував тепер у Мексику, висказав перед журналістами своє велике задоволення. Він сказав, що члени цієї комісії фактично ніколи не були його приятелями, а це ще більше скріплює їх натаврування сталінського режиму. Він передбачував, що сталінський режим мусить уже незадовго провалитися; також предсказав, що советський амбасадор Троїановський опиниться у великих клопотах з приводу цього, що він не зумів запобігти рішення названої комісії.

ШМЕЛІНГ ЗНОВ ПЕРЕМІГ СВОГО ПРОТИВНИКА

НЬО-ЙОРК. — Німецький кулачний змагун Шмелінг, що два роки тому поборов був через „накавт“ негра Луїса, того самого, що нині носить чемпіонську корону, цей раз цілковито поборов молодого й відважного борця з Мінеаполіс, Томаса. Сім разів був Томас на землі від розторощуючих ударів Шмелінга. А в осьмій рунді рефері мусів спинити дальшу боротьбу, бо Томас був цілковито розбитий. Шмелінг тепер іще раз добивається боротьби з нинішнім чемпіоном Луїсом, кажучи, що він може його легко побити, так, як він уже раз його побив. 18,000 людей прийшли подивитися на цю боротьбу, не звертаючи уваги на те, що деякі круги накликали до бойкоту боротьби, тому, що Шмелінг німець.

СВІТ В ОБРАЗКАХ

КОМАНДАНТ ЯПОНСЬКОЇ АРМІЇ

У середині групи стоїть генерал Іване Мацуї, японський начальник кампанії в Китаю, котрого війська заняли власне Нанкін, китайську столицю. З ним стоять: наліво англійський адмірал, сер Чарлз Литл, направо генерал-майор А. П. Д. Телфер-Смолет, що командувє британськими сухопутними військами у Китаю; вони протестують перед генералом Мацуї проти порушення Японією прав нейтральних держав у Китаю.

„УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ОБЕДНАННЯ“ В НІМЕЧЧИНІ

Дня 20-го листопада б. р. відбулися в Берліні збори „Українського Національного Обеднання“ в Німеччині. Різнялися вони від попередніх річних загальних зборів тим, що, поперше, на них, присутність членства була куди більша, як на минулорічних, і по-друге, тим, що на минулорічних загальних зборах заступлене було чисельно молодше громадянство, зокрема студентство і робітництво. Через те в нові керуючі органи ввійшли поруч кількох заслужених громадян із попередніх керуючих органів нові, повні енергії сили, які дають заперуку успіху праці.

Нова управа, приймаючи на себе обов'язки, накладені на неї загальними зборами, та приступаючи з повною вірою в майбутність і в свої сили до праці, цим сповіщає українську суспільність про вибори нових керуючих органів „Українського Національного Обеднання“ в Німеччині: підполк. Тиміш Омельченко, голова; радн. Олександр Семенив, І. заступник голови; ред. Юрій Артюшенко, ІІ. заступник голови й скарбник; Василь Чайківський, секретар; Іван Скрипка, член управи. Крім того вибрано ще двох заступників управи. Головою ревізійної комісії вибраний д-р Василь Драбатиш, предсідником єдиного суду — інж. Сергій Шостівський. Нова адреса Т-ва: Ukrainische Nationale Vereinigung, Berlin, Laubacher Str. 14.

В КОЖНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ХАТИ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

ДЕ ВЕДЕТЬСЯ ВІЙНА

Отсе плян воєнного терену японської війни в Китаю, до якої Нанкінгу. 1) це місце, де затоплено американську канонерку „Паней“, 2) місце, де обстрілювано дві англійські канонерки, коло Вугу, 3), де обстрілювано два інші англійські кораблі, 4) це Нанкінг, 5) це південно-східна брама китайської столиці.

ЗА ОБРАЗУ РУМУНСЬКОГО КОРОЛЯ

Окружний суд у Коломні засудив на 3 місяці в'язниці різника із Снятина, Р. Смика, за те, що він підчас переїзду Карла II через сьвятинську стацію приступив до військового відділу і висловився образливо про румунського монарха, який мав надіхати потягом. Смика арештували і поставили перед суд.

ВЕЛИТЕНСЬКИЙ МОРСЬКИЙ ХИЖАК

В Маль-ле-Бен французькі рибари зловили акулу, довгого 7 метрів, ваги 300 кг. Людожер дістався до сіті і довго не дався витягнути з води, аж поки не приголомшили його ударами.

ЗАБИРАТИМУТЬ ЦЕРКОВНІ МАЕТКИ

Націстичний уряд у Німеччині роздумує тепер над тим, як відібрати церквам нерухомі маетки. Він дає до пізнання, що церковні організації будуть мотти вдержуватися тільки жертвами вірних. Держава не буде давати ніякої допомоги, і не дозволить церковним організаціям вести добродійну акцію бо і це має належати до держави. З тої причини заборонено протестантам перевозити різдвяну збірку на допомогу вбогим.

БІСНУВАТИЙ ПЕРЕД СУДОМ

Станіславський суд займався справою Михайла Ганаковського із Бортник, громадянина польського повіту, який у червні ц. р. стрілив крізь вікно і тяжко ранив місцевого купця Мошка Ренера, коли він разом з іншими жидами відмовляв молитву. Свідство вказало, що Ганаковський терпить на умову недугу, вірячи, що на його життя всі чають, і часто заходив до знахорки Марії Хромей по пораді. Знахорка сказала, що в ньому сидить біс, якого можна вигнати тільки при допомозі побожних людей. Ганаковський повірив, причім набив собі до голови, що саме побожні читають на його життя. Тому рішив убити найпобожніших у селі людей, а саме священника о. Балицького і жиду Ренера. В тій щан він роздобув у свого сусіда Івана Квоки кріс і стрілив насамперед до Ренера, коли він на шабас молився. Тепер окружний суд припинив слідство проти Ганаковського і на основі лікарського рішення звелів відставити його до шпиталю в Кульпаркові. Зате рішено потягнути до судової відповідальності Івана Квоку за те, що позичив кріс Ганаковському.

ЧЕРВОНА МОСКВА ЛЯКАЄ УКРАЇНУ — МАЗЕПОЮ

МОСКВА. — Советська „Правда“ відповідає на статтю „Політична доля України“, яка була поміщена у своїх часі в „Фелькішер Beobachter“. Намагаючись страшити український народ німцями, „Правда“ нагадує Україні шведів і гетьмана Мазепу та те, як їх розгромив московський цар під Полтавою за їх повстання проти Москви. Далі „Правда“ подає, як то в 1918 р. українські робітники і селяни прогнали німецьких окупантів, але додає, що це сталося спільно з московським народом. Часопис дає до пізнання, що колиб Україна піднесла руку проти Москви, то станеться з цю те, що сталося під Полтавою з гетьманом Мазепою. Годиться зазначити, що „Правда“ подає самий історичний факт у спосіб — неправдивий, так, як це передавала царська офіційна Росія.

ЛЮДИНА-КІСТЯК РОЗПОВІДАЄ

ЛЬВІВ. — „Новий Час“ подає інтерв'ю з Михайлом Грибом, селянином із Синевідська Вишнього повіт Сколе, що повернувся саме тепер до рідного села після 19-літнього побуту в СРСР. Сам він виглядає як кістяк. Страшенно лякався промовити слово, добавучи в усіх агентів ГПУ. Його оповідання про життя в СРСР викazuje, що там відносини далеко гірші від того всього, про що пишуть газети. Це, як виходить з його оповідання, катівня народів, у якій людина не є людиною.

ДІТИ БЕЗ РІДНОЇ МОВИ

ЛЬВІВ. — Під ловищим заголовком помістив статтю в „Новім Часі“ громадський діяч В. Островський, описуючи відносини на Поліссі, Холмщині й Підляшші під Польщею, де в школах є зачинені двері перед українською мовою, так, як це було за царату, і де українська дитина тепер навіть не побачить рідної букви, а тимсами не може читати писаного й друкованого українського слова. Островський звиває весь український народ піти з допомогою тим українським землям під Польщею і поширити там букварець „Хочу читати“, виданий товариством „Рідна Школа“. В передмові цього букваря написано таке: „Гріх перед Богом, перед своїм народом і перед самим собою не вміти читати рідною мовою“.

ЩЕ ПРО УКРАЇНСЬКУ ПІСНЮ ЧЕРЕЗ РАДІО

БЕРЛІН. — Берлінська радіостанція на заморський край передала 17. листопаду низку українських пісень, відспіваних німецьким хором відомого диригента Рудольфа Лямі, при аккомпаніменті симфонічної оркестри берлінської радіостанції під орудою українця Євгена Цимбалістого. Виступ заповіджено німецькою й англійською мовою. Частину пісень співано українською мовою, а частину в німецьким перекладі, зладженім д-ром Густавом Шпехтом. Концерт тривав 45 хвилин. Відспівано 14 пісень. Заслуга за цей концерт належить в першу чергу молодому співакові й диригентові Е. Цимбалістому, що то за активність у концертах у часі Олімпіади в 1936 р. одержав з рук міністра д-ра Геббельса срібну медаль заслуги і похвальну грамоту.

СТАЛІН СВЯТКУЄ ПЕРЕМОГУ ПО СТАЛІНСЬКИ

МОСКВА. — Советська преса розписується з найвищими похвалами про виборців, що так добре голосували. Підносить, що Сталіна вибрали всіми голосами. Сталін подякував за те все новими розстрілами. Між ново розстріленими, як подають, знаходяться такі визначні лідери: комisar Валерій Меклаук. Його брат Іван. А далі генерал Я. Алксніс та колишня „права рука“ чекіста Дзержинського, старий большевик Яків Петерс.

ПІДУТЬ У ГЛИБИНУ КИТАЮ

ШАНГАЙ. — Японська воєнна кватіра подає, що японські війська заняли Нанкінг та що офензива буде продовжуватися. Виходить, що Японія не зупиниться на Нанкінгу, а задумує дістатися до „серця Китаю“. Кажуть теж, що в Пейнінгу вже повстав новий китайський уряд, очевидно японський.

АНГЛІЯ ВІДГРОЖУЄТЬСЯ

ЛОНДОН. — Обстрілювання американських і британських воєнних кораблів японцями викликало грізну ситуацію. Уряд вислав гострий протест до Японії й дає до пізнання, що він не зупиниться на таких протестах, якщо таке бомбардування повториться.

ПАПА ДОБАЧУЄ КАТАСТРОФУ

ВАТИКАН МІСТО. — Іменуючи п'ятьох нових кардиналів, папа згадав про криваві події на Далекому Сході, як і те варварство, що діється в СРСР. Беручи справи загально, папа добачував самі „страшні бурі“.

"SVOBODA" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Co., Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

3 Канада доставлять посылки гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Address: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СПІВЕЦЬ БОЛЮ

Дня 7. грудня минув рік, як у Русові, в снітинському повіті, забрала „Вона — Земля” у свої обійми Того, що віддав їй за свого життя всю силу свого духа, себе цілого. Василь Стефаник відійшов до Матері-Землі. Відійшов з повним спокоєм, як добрий син тої Землі, що їй вірно служив ціле своє життя, що відчував не то її слова, але і її невскасані бажання, уявляючи собою оті мільйони українських мужицьких душ, що від соток літ біля тої Рідної Землі ходили, і нею і для неї жили, через неї терпіли, через неї навіть гіршили, і за неї гинули.

Сергій Ефремів називає Стефаника „співцем мужицького болю”, і представляє нам його як такого, що малює жакливі сцени з щоденного злиденного мужицького життя, що відбиває ніби фотографії прибитих і зігнутих сільських постатей, від яких віє якоюсь фаталістичною безрадністю, або іншими словами, що малює нам галицьке село, скидаючи полуду з очей. Писучи це, Ефремів не міг іще був узяти під увагу тих оповідань Стефаника, що він їх написав під вражінням, коли його улюблена „Вона — Земля” здригнулася, і коли то душено українського мужика потрясли ті події, що їх переживав наш нарід з вибухом світової війни. Про ці Стефаникові нові мужицькі постаті писав у „Свободі” д-р Остап Грицай (Див. „Свобода”, числа 24—27 з 1937 р.). У тих нових оповіданнях теж промовляє Земля. Та голос її не походить з того клаптика, якого власником був наш селянин у Русові чи деінде. „Вона — Земля” прибрала вже виразно вид Матері — України. Але й у тих оповіданнях виступає Стефаник далі як співець болю. І далі болю мужицького, спричиненого тим, як „Україна діти забирає”. Та цей біль полонений з яким розумінням, що такої жертви вимагає „Вона — Україна”, бо йде боротьба за Неї і за її межу.

Стефаник, як у всіх, так і з вибухом війни відчув добре, який це настав час. І яких жертв вимагав від нас Мати-Земля. Його Грицеві Летючому треба було, щоб з нужди втиснув у річ свою малу дитину, щоби „все село за нього заговорило”, щоб доперва аж тоді звернуло увагу на те, що він живе між ними, горює, голодує. Та з вибухом світової війни в положенні Гриця Летючого опинилася ціла українська нація. А по війні все те ще погіршилось, бо дійшло до того, що в Україні під Советами селяни гинули мільйонами з голоду, що там доходило до людодства. Всю ту велику трагедію з розстрілами і вшануванням відчув глибоко й Стефаник, бо душа його була така чутка на біль. А мужицький біль був у нього боєм національним. Та від цього болю, коли брати під увагу оповідання Стефаника з часів війни і після війни, не віяло фаталізмом чи безнадійністю. Навпаки, біль цей скріплював віру в перемогу Матері-Землі — України.

Василь Стефаник.

МЕЖА

— Господи Боже, із замолоту до Ти рідше до мене приступав із моїм гріхом, а тепер ні на годину не відступаєш. А я Тобі кажу, що нії не жалую.

— Що ти, старий, говориш, та не гріш.

— Забирайтеся всі з хати.

Вийшли і мати розповідає донькам, що їх тато вже сімдесят років має, що ослаб, що вже 10 літ, як ледви чути говорить, а тепер греміть як грим та з Богом правдається. Плаче мама і доньки плачуть. За хвилину тихенько всуваються до хати.

— Гріх гріхом, а я землі і тепер не дам. То він багатир, у него лани та йде в мене брати ґрунт, хоче прожерти мою ниву. То я кождо не працюю та з кожного боку поглядаю. А де будяки, то згинаються і виполіють. Хребет тріскає, руки горять від будяків. А я вночі не тоден розправитися та язиком вілизати руки, як собака рану.

Стара коло нього хреститься.

— Мої ниви на весну зелені і з вітром сміються. А я прилягаю на ниву і декую вітрови, що він є на землі, і землі, що вона родить. А розмова їх обох родила в мені молитву до Тебе, Боже, таку, що Ти ніко-

ли не чув, і за що молитву то Ти повинен мені дарувати.

— Ей, тату, не говоріть таке.

— Говорю з Богом, забирайтеся мені з хати.

Знов виходять і знов потихеньки вертаються.

— Та як вона засне змордована, як та мама, що нагодувала діти, та вкрилася білими пеленками, як лебідь крилом, то я гріхувавсь прокидати сніг, аби не замерзла і не пробудилася. Земля Твоя донька і Ти повинен мені простити.

Стара плачучи похитує головою.

— Суки, винесіть мене надвір, а самі лишайтесь в хаті.

І суки вийшли.

— То не мені рівня, як за межу наші справляли ворогові кулі і гармати. Молоді як пінка: опівають, як ідуть на смерть. А ми позаду збираємо наших співаків та плачемо. Кровно обкипіли вони, чорні від гріз, гвєра з мертвої руки не мож вивратити... Лиш очі сміються, бо нема мамі, щоби їх затулила. А я плачу та гадаю: доки ми ці сміючі очі, як перли, закопуємо, то й наша межа буде. І чому Ти, Боже, не благослови їх?

— І відтоді я Тебе, Боже, не боюся.

О. С.

ПРИЧИНА ЗЛА

Хто читає крайові часописи, той знає про один дуже прикрий факт нашого крайового життя. Розбрат між різними політичними групами дійшов до такого напіння, що ріжнородні зачали братися до фізичного насильства. У Львові і на провінції було кілька випадків побиття. Були ще гірші факти, коли заінтересовані сторони шукали в польського суду розвязки спору: хто з них зрадив честь української нації і т. п.

Часописи вдарили в тривожний дзвін, апелюючи до розваги, до вирозуміння, до згадіння політичної боротьби і т. д. Я гадаю, що того замало. Гадаю, що ніяке лихо не викориниться, поки не вирветься його коріння. Деж коріння того факту, про який тут мова?

І ось тут ми напотираємося на загальну і задавнену язву нашого громадського життя: на повний брак дисципліни в наших гуртах — політичних, партійних чи взагалі суспільницьких.

Коли в суспільстві люди хапаються самосуду? Тоді, коли даремно шукали його в судах. Коли в державі творяться ріжні ліги для охорони власності, життя, і т. п.? Тоді, коли цієї охорони не встані дати держава.

Тепер візьмем наше життя. От, наприклад, якийсь газетний співробітник (якоюсь пануючою в суспільстві партії, наприклад) виліває в часописі цебер помий на свого політичного чи особистого противника, виліває просто про нього брехню, безчестить, виліває в його особисті справи і т. п. І дана партія чи газетний концерн, де отак пишуться той „журналіст”, пускають йому це плазом, не покладають до відповідальності, не картають... Чи не дивно, що тоді покривджений сам шукає собі справедливості? Прошу мене хибно не розуміти. Не виправдую тих актів насильства. Я лише поясню їх походження.

Або, напр., хтось накидається в пресі на всю молодь, називає її неробами, що нічого не роблять, а думають про революцію, що є загорі-

цями, які не думають про націю і т. п. І редакція знову пускає плазом такі некультурні випадки... Чи дивно, що приходить „самооборона”?

Або ще краще, коли в таких випадках товариство, яке об'єднує письменників і журналістів, не реагує і мовчить, коли якийсь його член (бувало і таке) виступить у пресі просто з денунціацією свого політичного ворога, називаючи його або ренегатом або, скажім, москалем, або натакає на його звязок з якоюсь нелегальною групою... Цеж просто донос! Але товариство, що об'єднує письменників, мовчить і не карає, навіть не дає нагани такому „полемістові”. Чи дивно, що покривджений шукає самооборони?

А коли це вже почнеться, то тоді йде як лавина (приклад: мода, наслідування) і за дійсно скривдженими йдуть просто батяри і розбійники, які зводять фізичною силою порахунки з немилими собі особами.

Так витворюється ситуація,

ЧЕСЬКИЙ ГОЛОС ПРО „МОВНИЙ СПІР” НА ЗАКАРПАТТІ

„Право Ліду”, орган чехословацької соціал-демократичної партії в Празі, в числі з 27. листопада 1937 р. порушує справу так званої „боротьби за мову” серед закарпатських українців. Часопис пише:

„Аж до 1924 року Підкарпатська Русь не мала так званого „язикового вопросу” і по всіх „русинських” школах науку ведено з підручників, які були найближчі до мови підкарпатської людності. Лише від 1924 р. після зміни режіму в цій краї, який крім іншого визнавався також тим, що став на сторону мовного напрямку російського, почали говорити, що ці підручники не відповідають потребам. Головним чином російська еміграція твердженням, що мова підкар-

тезою філософії Стефаника. Отже ще раз Земля. Але вже не та, за котру мужик дає свої діти і за котру він готовий сидіти по польських і московських криміналах. Це вже та Земля, за котру український мужик готовий виступити навіть проти вічних законів. І сказати Богові: „Земля Твоя донька і Ти повинен мені простити”.

„Так, він убив за межу. Він чуже свій гріх. Але не боїться кари. Його любов до землі (а пам'ятаймо, що земля в Стефаника це Україна) така велика, така, можна сказати, Божа, що за неї можна йти і до вічного криміналу, до пекла. І тому, коначно, він говорить: „І відтоді я Тебе, Боже, не боюся”. Це не є ніяке богохульство. Це той самий протест, який виходив і від такої глибоко віруючої людини як Шевченко, коли він писав: „А до того я не знаю Бога”.

„Межа” є твором глибоко національним з якимсь надлюдським патосом. У ній Стефаник, прочуваючи близьку смерть, на цілу вічність підписується під кожним учинком свого народу, коли цей учинком обороняє нашу межу”.

Ю. Стефаник.

— Чому обслуга у вашому склепі все така усміхнена?

— Шож тут дивного? При наших низьких цінах!

подібна до тої, що тепер запанувала в краю. Причина: брак дисципліни в наших установах, редакціях, партіях. Колиб у них панувала дисципліна, колиб кожний член знав, що вільно, а чого не вільно; що дозволене, а що недозволене, то все було інакше. Колиб кожний член такої групи чи товариства знав, що самеж такі його товариство, його заряд покарає його за нечесну полеміку, за хуліганський випад, то він вистегавсяб його робити. Автім і нападений таким розбійником пера стримавсяб від самочинної реакції, колиб знав, що така сама та група (чи партія), до якої напасник належить, скартає його за нелюдяний і неджентельменський випад.

Дисципліни нам брак, карності внутрішньої нам брак! Ось чому починає панувати у нас закон джунглі, закон пралісу, диких порахунків одних з одними.

В інтересі цілого національного колективу треба з тим скінчити. В інтересі успішної боротьби з чужими колективами, що наслідують на нас, треба звязати себе міцними вузлами самодисципліни. Бо гірше буде, коли ту дисципліну накинуть нам інші...

партських русинів є російська, намагалася добитись того, щоб „русинські” діти вчилися літературною російською мовою.

„Цей довголітній спір мав бути скінчений заходом ужгородського реферату міністерства народної освіти, який недавно дав наказ, щоб по всіх підкарпатських народних і виділових школах був переведений мовний плебісцит і щоб цим дано на волю самих батьків рішити, до якого мовного напрямку вони прихилилися. Отже той спір, про який могли рішати лиш наука та політики до того фільозофії, був переданий на рішення людей, з яких багато не прочитали в цілім своїм житті і того ні другого підручника і які свою згоду чи незгоду з мовою навчання виявляють видбитком пальця на листку для голосування.

„Мовний плебісцит, викликаний зміною в режімі міністерства освіти, має однак багато й інших слабих сторін. В поглядах знавців виникає побоювання, що ціле те розпорядження — протиконституційне. Конституція Чехословацької та й ніякий інший закон не мають постанови, щоб народний голосуванням мало рішати про певну справу... Постановою шкільного уряду не має підстави ні в законах ані в дійсних дотепер розпорядженнях, а через те виникає обстрах, що цим був порушений закон з 26. червня 1937 р., який постановляє, що рішення в справах мовних і шкільних належить губернаторові Підкарпатської Русі, який тільки після обговорення справи в губернійній раді може дати свою згоду на всі заходи шкільного реферату. Однак постановою шкільного реферату ставалася б згода губернатора і навіть не була йому предложена на додаткову увагу або для вислову згоди... Постановою шкільної управи є також у видимій суперечності з Генеральним Статутом Підкарпатської Русі щодо навчальної мови та з принциповим становищем уряду...

„Мовний плебісцит, що є цілковитим європейським доглядом, наскільки можна відатись, був свого часу в Ма-

кедонії, де однаке також не був вирішальним через свій нерезальний наслідок. Чому треба було, щоб те, що не сталося ніде на світі, мало статися саме в Підкарпатській Русі, що про літературну мову навчання, згідно з постановою шкільної управи, має рішати лише частина „русинської” людності, що цієї мови найменше потребує, а з другого боку через недопущення інтелігенції, зокремаж учительства, якому літературна мова найбільше потрібна?

„Під фальшивим покривалом демократичної рівноправності була викликана зайва і шкідлива для держави культурна боротьба, був знищений авторитет школи й учителів і підкопане довірря батьків до школи. Не можемо одобрювати цього плебісциту, коли батько, який, може, не вміє й підписати своє ім'я, мусить голосувати за грамотику, про яку він ніколи не чув і ніхто йому з них нічого не прочитав і не пояснив... Голосування про навчальну мову Підкарпаття мало в супроводі негарні явища. Маємо вражіння, що у великій більшості шкіл була припинена всяка педагогічна робота й учительство, замість навчання дітей, віддається агітації. Українці, що на їх боці є правда наукова і право, почувують, що на них зроблено напад... Плебісцит мав бути скінчений 15. жовтня, а не скінчився ще й досі. В багатьох громадах голосують уже вдруге, і шкільні уряди засипані масою скарг і протестів. Також торжество прихильників російського напрямку передчасне, бо шкільні уряди передтим, як сказати „ми перемогли”, муситимуть вияснити громадянству цілу низку за-

гадковостей, між якими не на останнім місці є й фальшиві листки для голосування. „Тимчасом досягнуто лише цього: ганебної критики зза кордону, де мусять сказати, що в Чехословацькій через недостачу фільозофії наукові суперечки вирішуються неписьменними і напівграмотними селянами і що підкарпатським русинам, які признаються до „малоруської” ідеології, було спершу дозволено визнавати себе за українців”.

Так пише „Право Ліду”. На жаль, цей часопис не подає способу, як направити кривду, заподіяну „українському напрямку”, себто всій людності цієї провінції. Бо, самособою, штурмом викликаний „язиковий спір” задержує, гальмує культурний розвій української людності.

НАС МІЛІОНИ ТАКИХ!

Дивіться, я снілюся... Я вічно веселий, Хоч нарід без долі, і край. Горить мое серце і дух мій бальорний Все кличе: вперед, не ставай!

В устах моїх спів, в руках моїх доля, В душі негаснуча любов До тебе, мій Краю, моя Україно! Я чуто Тай матерній дош!

Я бачу красу й Твоє славне минуле, Високі могили і хрести; Боже, Мамо, а сини Тай, все те я кохав і вірно: воскреснеш ще Ти!

Хоч нині Дніпро Твій у Чорне море Вільний не несе козаки; Я вірю, що скоро на Твоїх просторах Залунає знову наш спів.

Я вірю і, плакати не буду, Лиш зуби затисне мій гнів. Не скорюся нікому і в ноги не впаду, Не зраджу Тебе у борні!

Я син покоління Твогого нового, Що йде до нової мети, Йде славу здобути Тобі й перемогу... О, нас мільйони таких!

Пилип Серпенко-Піколчук (Югославія).

НОВИЙ НАСТУП

(15 нових шкіл „Т. Ш. Л.” у східній Галичині).

Польська Телеграфічна Агенція (ПАТ) видала комунікат про ролі й завдання вселюдного шкільництва Т. Ш. Л. („Товажиство Школи Людової”) в Галичині. В комунікаті пишеться без обиняків і стверджується, що вселюдні школи Т. Ш. Л. скріплюють польський елемент у слабих щодо польськості осередках східної Галичини. Повстають ці школи в новостворених осадках, усюди там, де нема даних, щоб створити державну школу, або там, де цього вимагає огляд на склад учительського збору в державних школах з викладовою непольською мовою. Школа Т. Ш. Л. стає осередком польської культури. Крім праці в школі польський учитель (чи вчителька) веде культурну й суспільну роботу в даній місцевості. Школа Т. Ш. Л. громадить звичайно по 30 дітей. Ці діти вчаться говорити по польськи в щоденному житті, годуються вістями про Польщу й тим робом — як каже П. А. Т. — „інакше глядять на вороже ім непольське окруження”. Цей вплив на малих, дорослих і старших доводить до того, що громада, присілок, чи нова оселя стають бастіоном польщини. Таких „бастіонів” мало Т. Ш. Л. вже дуже багато. Чимало шкіл Т. Ш. Л. перейшло на державний етаж. Тепер удержує Т. Ш. Л. у східній Галичині 28 шкіл. У найближчих днях наладнують 15 нових шкіл Т. Ш. Л.

Кошт утримання одної школи Т. Ш. Л. є, як каже звітником цього товариства, коло 2,500 зл. річно. З цих грошей оплачують учительські сили, домітку, опад, обстанова, обслугу, поміч при науці й т. п. Для кращої безпеки коначних матеріальних засобів цих шкіл Т. Ш. Л. декотрі польські установи добирають собі школи Т. Ш. Л. в ріжних місцевостях східної Галичини з собою парасолі!

Діти. — Тето, чому дош іде? — Щоб усе знову стало свіже, цвітуче, моя дитинко. — Ах, то тета тому не взяла місцевостях східної Галичини з собою парасолі!

під свою опіку та дбають про субвенції для них. Такими опікунами поодинокі школи Т. Ш. Л. є прим. Польська Публіцистична Агенція у Львові, „І. К. Ц.” з Кракова, Громада м. Львова, Громада м. Кракова, Нотаріальна Палата в Кракові, Підприємство Рильних Горалень у Львові й т. д.

Свою акцію „Товажиство Школи Людової” побільшує з кожним днем. Діється це головним на просторі східної Галичини. Для нас ця акція не може залишитися байдужою. Річ іде, як бачимо, звичайно таки про нас і про нашу молодь.

Збільшений акції Т. Ш. Л. протиставмо збільшену акцію на рідно-шкільному полі. — („Новий Час”).

Е. Олександрівський.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ.

Присутній. — Як би ми не скорочували дописів, а залишали їх такими довгими, як їх нам надсилають, то прийшлосяб ждати на їх видруккування в „Свободі” хіба яких три місяці. Чим коротший допис, тим скорше можна знайти для нього місце.

В. М., Бронкс, Н. Я. — По смертній згадка була поміщена в ч. 278. А допис про те, щоб вступати до У. Н. Союзу, було добре написати разом з вислідом якоїсь dokonanoї праці, з нагоди приєднання якихось нових членів і т. п. Бо dokonano робота є найкращим аргументом. Вона переконує, а не слова.

Діти.

— Тето, чому дош іде? — Щоб усе знову стало свіже, цвітуче, моя дитинко. — Ах, то тета тому не взяла місцевостях східної Галичини з собою парасолі!

Допоможім „Народній Лічниці” у Львові

(Під увагу українським громадам в Америці).

Як уже було проголошено, до Злучених Держав прибули дві визначні українські артистичні сили, щоб своїм талантом послужити важкій і добрій українській справі. Тими артистами є оперова співачка пані **МАРІЯ СОКІЛ** і композитор та диригент **п. АНТІН РУДНИЦЬКИЙ**. А тою доброю народною справою є: Допомога Першому Українському Шпиталю на західно-українських землях, яким є „Народня Лічниця” у Львові.

МАРІЯ СОКІЛ, оперова співачка.

Пані Марія Сокіл родом з Великої України і походить із самого серця України — з Запоріжжя, а п. Антін Рудницький є уроженцем галицької землі. Обидвоє є вже мистцями з виробленим і відомим артистичним ім'ям, і то не тільки на українських землях, але й поза їх межами. Після кількох-літньої праці в оперових театрах Харкова й Києва обидвоє артисти переїхали до Галичини, де п'ять років віддали себе праці над піднесенням українського музичного життя. В тій самій цілі віддали теж кількома наворотами Закарпатську Україну. Зокрема годиться надіти, що згадані артисти багато працювали серед чужинців у різних державах західної і північної Європи, а, виступаючи в операх, чи з симфонічними концертами, чи на радіо, завжди пам'ятали і про те, щоб зазнайомити чужинців з досягненнями української музики. Завдяки тим, нашим артистам українська пісня і музика лунали з концертних естрад таких міст як Берлін, Відень, Прага, Варшава, Ковно, Рига й інші. А тепер

АНТІН РУДНИЦЬКИЙ, диригент і композитор.

ваша „Народня Лічниця” у Львові вислала їх до української імміграції в Америці, щоб вони віддали українські громади з українською піснею і музикою, а зарозом і допомогли тим виступами зібрати деяку фінансову допомогу на остаточне закінчення будови Першого Українського Шпиталю у Львові.

Ми певні, що широкий загал українського громадянства віднесеться до цієї справи широко й прихильно, а зокрема радіюватиме наших Шановних Гостей, яких так широко виступили на Рідній Землі, де тільки вони виступали. Наші артисти виступлять із такою новою і дуже цікавою програмою, про яку музичні критики вже висказалися з найбільшим признанням. Нема сумніву, що все те буде цікаве також і для усіх любителів української пісні й музики в Америці.

Тепер іде про те, щоб з справою концертів не зволікали, бо наші артисти залишаться тут тільки короткий час. Тому треба, щоби по громадах якнебудь товариство взяло на себе ініціативу скликання у цій справі наради, на якій вибрано теж комітет, що потім зайнявся улаштуванням концерту. Там де існують комітети злучених організацій, переведення цього належало природно до тих комітетів.

У справах концертів треба звертатися прямо до п. Антона Рудницького на таку адресу:

A. RUDNYCKY,
c/o Obyednany, P. O. Box 122, Church St. Annex,
New York, N. Y.

При кінці звернемо увагу на те, що тут іде про справу гуманітарну, а далі й культурну. Значить, про таку, яка повинна стрітатися всюди з повною прихильністю.

**ОБЕДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ
В АМЕРИЦІ.**

3 ДНЯ

МУРИНСЬКА ЕТИКА.

Заки напишемо, про що мова, пояснимо, що значить етика. Етика — це наука про правильну поведінку людини; а в дальшому розумінні — це наука про добро і зло: як одне відрізняти від другого.

Ми знаємо, що не всі народи називають злими або добримі, одні й ті самі річі. Буває часто таке, що те, що в одного народу є добре, в іншого є лихе. І навпаки. Ми маємо різні етики, а серед них маємо і муринську.

Кажуть, що дікі мурини не люблять, коли їм робити те, що вони охотно роблять іншим. Вони залюбки вбивають інших людей і смакують їх м'ясо. Але коли хто хоче те саме з ними зробити, то це викликає у них етичне огірчення. Звідси й пішла „муринська етика”. Нею ми називаємо такі вчинки, які люди поповнюють супроти інших, але попадають в обурення, коли хто те саме супроти них зроби́ть.

Наприклад, муринською мораллю називаємо те, коли хтось не хоче іншому позичити грошей, а сам обурюється й називає „браком товариськості”, коли йому та сама людина також відмовить позички. Або коли хтось безосновно обмовляє іншого чоловіка, закидаючи йому „нечесність”, „злодійство” і т. п., а попадає в святе обурення, коли йому хто те саме закине. Таку поведінку називаємо „муринською етикою”.

А ЯК У НАШИХ РАДИКАЛІВ?

До такої „муринської етики” належить поведінка наших радикалів. Вони весь час закидають націоналістам „брак людяності”, „розбещеність”, „звір'ячу мораль”, „культ кулака”, а рівночасно точнісінько те саме практикують у себе. Ось у 45 числі радикального „Громадського Голосу”, який чимало вихляпав чорни́ла, осуджуючи націоналістів у їх „звір'ячості” й „культу кулака”, знаходимо вірш, звернений проти „Д. Онцова”, якого там називають „папою фашистів” і якому за його науку якийсь „Стецько” дораджує зробити таке:

„За таку його балачку
Стукнутиб йому в лоб”.
Ось таку пораду дається радикалам. Отже дораджується „стукнути в лоб” націоналістові д-рові Дмитрові Дойцову в таких часописі, що то підносить вереск, коли хто замахнеться на якого радикала. Бо коли „стукнуть у лоб” радикалам — то це вже некультурне діло. Чи не зразок муринської етики?

ПРИГАДАЙМО СОБІ...

Переглядаючи „Свободу” зперед кількох місяців, знайшли ми в рубриці „3 дні”, затитулованій „Уважно, агенти Москви”, такі слова: „Большевицькі УШВІсти з 19 вересня ц. р. поміщують на першій сторінці велику фотографію М. І. Бондаренка, який по самогубстві Любченка став „годовною Ради Комісарів У.Р.С.Р.”, себто став свого роду „премієром міністрів” радянської України. Під фотографією УШВІсти поміщують короткий життєпис Бондаренка, а далі вислідують його „великі заслуги” при будівнанні „соціалістичної влади” в Україні”.

„Ніби нічого надзвичайного в тім нема... Та проте кажемо на адресу УШВІстей: Уважно! Бо ану за тиждень, місяць, чи рік той сам Бондаренко смальне собі в лоб, або йому смальнуть чекісти, коли не в лоб, то в потилицю, і назвуть „бандитом, шпигуном, ворогом народу”? Що буде тоді? Прийдеться злизувати

ДОБРА КНИЖКА ЦЕ ГАРНИЙ РІЗДВЯНИЙ ДАРУНОК

НА ДАРУНКИ ДЛЯ ЧОЛОВІК НАДАЮТЬСЯ:

ГІРКИЙ ТО СМІХ

Тут автор, Степан Шухевич, оповідає, не жалюючи себе, з мужеською твердістю, про світогу війну

\$1.00

ПРИГОДИ ДОБРОГО ВОЯКА ШВЕЙКА В СВІТОВІЙ ВІЙНІ

Славний чеський письменник Ярослав Гашек представляє насмішливо войка, що до війни не належить та пробує з неї вийти хитро, мудро, невеликим коштом.

1) Швейк на фронті — 1.00
2) Швейк у заплілі — 1.00

ГЕТЬМАН МАЗЕПА

Історична повість Данила Мордовця про цей критичний період української історії, в двох частях, опрацьованих разом

1.25

ІДУ НА ВАС

Новий український письменник Юліян Опільський взявся малювати цю повість славні часи великого українського князя Святослава, що правив у другій половині 10-го століття й ходив у похід на Дунай

1.25

ЗАМОК У КАРПАТАХ

Французький письменник Жіль Верн, відомий у цілому світі зо своїх повістей про пригоди, бере тут собі героя з українського народу та малює життя в українських Карпатах

.50

ГАЙДАМАКИ

Всі ми знаємо безсмертну історичну поему найбільшого українського поета Тараса Шевченка, але чи має ваш приятель це видання, пречудно ілюстроване українським мистцем А. Г. Сластьоною, у великій формі (13 цівів вишри, 17 цівів завдовжки)?

1) у паперовій оправі — 1.50
2) у полотняній оправі — 2.50
3) у локсусовій оправі — 3.50

БЕНКЕТ У ЛИСЯНЦІ

(Ілюстрація до локсусового видання Шевченкових „Гайдамаків”, значно поменшена).

Перешлемо ваше замовлення просто на адресу того, кому Ви хочете цей дарунок зробити. Перешлемо так, щоб він одержав дарунок на Різдво. Замовлення опакуюемо в гарний святковий різдвяний папір, а на кожній книжці випишемо ймення даруючого та ймення обдарованого. Замовлення пересилайте на адресу „Свободи”:

„СВОБОДА”

81-83 Grand St., Jersey City, N. J.

те, що нашкрібали сьогодні, шу рад, яку ми вже раз друкували, а яку тепер повторимо. Не вихвалійте занадто не перебрійте й лишайте за собою хвірточку на „сякий випадок”.

ХИБА НЕ ДОБРА РАДА?

Беручи під увагу факт, що того самого Бондаренка вже так скоро агенти ГПУ спрятали, ми тепер запитуємо: чи не була наша рада добра? Чи варт було його вихвалити? Тепер треба злизувати те, що нашкрібали два з половиною місяця тому.

Беручи під увагу цю раду, що так пророче сповнилася, ми тепер радимо УШВІстам взяти під увагу ще одну на-

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НАНТІКОК, ПА.

Листопадове Свято.

Дня 28 листопаду ц. р. влаштовано в нашій громаді 19 річницю створення української держави на західно-українських землях святковим концертом. Концерт відбувся в церковній залі і в ньому узяли участь церковний мішаний хор та діти з парохіяльної школи.

Вступне слово і реферат виголосив місцевий священик о. д-р Д. Гулін. Він пояснив ціль свята, чим впровадив присутніх у святковий настрій. Далі розказав про ті славні часи, коли Україна була вільною державою, про козаків, гетьманів і про останній зрив у 1918 році, коли до довгокочовий неволі наш народ розірвав був кайдани й показав перед цілим світом, що не зрієк свого святого права завідувати рідною ремлею.

Реферат був виголошений приступно, а притім з чуттям. Слова бесідника пили з глибини серця, за що громадяни нагородили їх рясними оплесками.

Програму свята виконав місцевий церковний хор ім. О. Кошиця, під проводом свого нового вчителя, п. В. Мельничука, який впродовж одного місяця зумів вишколити мішаний хор старших і дітей. Програма була добре підбрана: кожна точка достроювалася до настрою свята. Співи і декламації випали дуже гарно, а найкраще віддекламувала поезію „Наша піана героям” панна Олена Гордан.

Сопранове солю відспівала своїм сильним голосом пані А. Адамчук при фортепіановім супроводі своєї доньки І. ванни. Зчєрги говорив І. Кость. Звертаючись до роджені тут молоді, промовець заохочував її, щоб ставала в ряди своїх українських організацій і там училася любити рідну мову і край своїх батьків. Бо ми, говорив п. Кость, тут роджені, повинні продовжувати ту працю, яку наші батьки нам передають. Нам треба продовжати боротьбу за визволення України з ворожого ярма.

На домагання комітету виголосив також зворушливу промову вчитель В. Мельничук. Він вказав, яку користь мають народи з власної держави, як теж сказав, чому найбільше доцільним нині для нашого народу є планкація свідомості. Свідомість це наймогутніша зброя проти ворогів. При кінці він завізав присутніх зложити жертви на інвалідів Української Армії. Збірка принесла \$15.26.

На закінчення молодий, тут роджений І. Свантко, представив парохію, що є теж членом У. Н. Союзу, подякував усім за участь, а також подякував усім особам, які вложили труд у приготування програми. Співом національного гімну закінчено свято. На інвалідів зложили по \$1: о. д-р Д. Гулін, В. Мельничук, І. Свантко, С. Покош, М. Мицяк, І. Малицяк, І. Чорний 50 ц.; дрібними \$8.76. Гроші вислали через Обєднання.

М. Шанайда.

КАРНЕГІ, ПА.

Листопадове Свято і жертви на інвалідів.

В неділю, 14 листопаду ц. р., відбулося в Карнегі, Па., Листопадове Свято, яке влаштувала українська парохія св. Петра й Павла.

По Службі Божій о. Маріян Кучер відслужив нарастас за душі поляглих стрільців, які полягли за волю України. Парастас відправлено над могилами, що була гарно завітчана тікет?

на та прибрана вінцями; з трираменного хреста звисали дві чорні ленти з написами: „Поляглим Борцям за Волю України”. Могила прибрала Панько і Петро Гузар, а вінці сплела Евфрозина Роман.

Вечором був концерт в честь поляглих стрільців. Програмою проводив о. М. Кучер. Вступне слово виголосив представник парохії, Микола Лобур. Концертні точки виконали шкільні діти під проводом учителя Йосифа Прокопа. Головний реферат виголосив редактор „Народного Слова” п. М. Хандога. Він говорив на тему „Не на дармо пролили кров свою борці за волю України”. Описав о. М. Кучер завізав зібраних до жертв на інвалідів. Потім були двоспів і соля пань Ониськової і Хандогової в супроводі піана, на яким пригравала Леся Ониськівна. Далі було святочне слово адвоката п. В. Ониськова на тему „Як реагує українська імміграція в Америці на події визволення України”. В своїм слові п. Ониськів згадав про організації в Америці, як Обєднання, О. Д. В. У., Стрілецька Громада, Ліга Визволення України і т. д., які стараються про визволення України. При кінці концерту п. М. Лобур подякував усім присутнім за участь у святі, а на закінчення всі присутні відспівали наш гімн „Ще не вмерла України”.

В той спосіб Українці в Карнегі, Па., сповнили свій народний обов'язок супроти тих, які не пожаліли своє життя віддати за кращу долю і волю України.

Підчас збірки на інвалідів у Г. А. жертвували: о. М. Кучер \$2; по \$1: З. Судяк, Марія Микита, І. Бізевич; по 50 ц.: М. Лобур, Н. Арсеній, Т. Прятка, В. Фігура. На парастасі в церкві зібрано \$10.32, а дрібними датками на концерті \$10.88. Разом \$28.20. Гроші вислали на призначену ціль через Обєднання.

Михайло Залещкий, секр.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

Комітет, Дітройт, Міш. — Так завжди було, що коли треба було повести якусь протестайну акцію в цілій Америці, то було кому про це подбати і відати відповідні закликки. Очевидно, що й без такого зарядження, виданого на всю Америку, можна кожного часу і в кожній місцевості влаштувати якусь протестайну віче. Так воно тут водилось і водиться. Тому, якщо хочете мати в себе протестайне віче, то нема потреби, про це когось питатися і вислухувати чийсь опінії. Хочуть громадяни віча, то чому не влаштувати? Нам тільки одне впадає в очі: чому саме якраз тепер хочете протестувати тільки проти Польщі, коли і в Україні під Союзом діються дикунства, коли проти теперішніх советських практик зачали вже в світі протестувати і найбільш дотеперішні прихильники Советів. Отже якщо хочете протестувати, то протестуйте проти всіх наїзників, а зокрема проти Советів. То тільки пані з „людового фронту” не хочуть протестувати проти Советів, а намагаються відвертати увагу нашого робітництва від кривавої Москви протестами проти Варшави. Та для нас Москва і Варшава — однакові вороги.

— Мій чоловік — оповідає молода вдова — купив тікет і вже хотів увійти до театру, коли нараз почорніло йому в очах, він захитався і впав неживий на землю...
— То страшно! — відзивається хтось із слухачів сподручно. — А чи бодай зверстас відправлено над могилами, що була гарно завітчана тікет?

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

СЕРІЯ, ПА. Річні збори Тов. Вільні Козаки, від. 236 в Селер, Па, відбуваються в четвер, 16-го грудня, в годині 7-їй вечір, в галі Рівер-хаус. Буде справоздання урядників за рік 1937 та вибір уряду на рік 1938. Кожний член повинен прийти на збори, буде карний за відсутність. Т. Ширин, предс.; М. Ширин, кас.; М. Кошарин, секретар.

ПІЛІПІС, ПА. Бр. св. Андрея, від. 48, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в неділю, 19-го грудня, в галі Нейрабейского, в годині 2-їй попол. Контрольовані мають прийти тодішню скору і контролювати книжки і злати на зборах звіт. Просимо кожного члена прийти на збори, бо буде вибір уряду на рік 1938. Також буде прийняті нових членів, як також дітей без аступного. Дови треба сплатити в тім році, щоб не переносити на другий рік. Неприйнятий член заплатити кару після статуту. — Уряд.

РОЧЕСТЕР, Н. Я. Бр. св. Мисафита, від. 217, повідомляє всіх своїх членів і позамісцевих членів, що річні збори відбуваються в неділю, 19-го грудня, в годині 2-їй пополудні, в галі парохіальній, 303 Гудсон вулиця. Прийняття всіх членів кончина, бо є дуже важні справи до вирішення. Буде читання статуту, який буде обов'язувати кожного члена і членів на 1938 рік. Також буде вибір уряду на 1938 рік. Довгуючі членів кончина мають бути прийняті і вирішити свої догати в цій місяці, щоб догати не переносити на наступний рік, впринципі разі будуть сусуповані без жадного оправдання. Членів, котрі застали позицію на свої грамоти і сусуповані, будуть витручені з сусуповані, мають бути прийняті на зборах, бо їх поймаються за прохоту отримав рахунок за кожного члена від гол. канцелярії Союзу. Хто хотів би вписати себе до старших членів братства, або своїх дітей до У. Н. Союзу, най-вніше на цих зборах, бо будемо приймати без аступного. Просимо всіх членів явитись в означений час, щоб збори не продовжувати до пізньої ночі. Неприйнятий член на зборах підлягає карі 25 ц., а урядник 50 ц. — М. Бінашевський, предс.; Т. Герула, кас.; А. Іванів, секретар.

ШКАГО, ІЛІ. Бр. св. Василія Ведікого від. 214, повідомляє своїх членів, місцевих і позамісцевих, що річні збори відбуваються в суботу, 18-го грудня, в годині 7-їй вечір, в галі Парковій, при 29 С. Галстед вул. Просимо всіх членів прийти на ті збори на означений час, бо буде справоздання уряду і контрольної комісії з прихоту і розкладу за рік 1937. Також буде вибір нового уряду на 1938 рік. Хто з членів має знайомих, котрі хотіли аступити до У. Н. Союзу, радо їх приймемо. — С. Семерак, предс.; В. Зеліско, кас.; І. Паславський, фін. секр.

ЕЛМАЙРА, Н. Я. Тов. ім. Івана Франка, від. 271, подає до відома своїх членів, що річні збори відбуваються в неділю, 19-го грудня, в годині 2-їй попол., в галі Н. Лому. Просимо всіх членів прийти на ті збори на означений час. На тих зборах відбувається вибір нового уряду на наступний рік. Також просимо довгуючих членів вирішити свої заборги цього року, бо інакше будуть сусуповані. — Г. Левуш, пр.; Даміян Чумид, секретар.

СПІКВІЛ, ПА. Бр. св. І. Хреснітих, від. 126, повідомляє всіх своїх членів і місцевих і позамісцевих, що річні збори відбуваються в неділю, 19-го грудня, в годині 2-їй попол., в галі церковній. Член, котрий не явиться на збори, заплатити карі \$5.00, а членів 25 ц. після ухвали. Буде справоздання урядників за цілого року і вибір уряду на 1938 рік, як також інші бухгалтерські справи. Просимо довгуючих членів виплатити свої місячні вклади, бо впринципі разі поступимо з ними статутно. Цього місяця будемо приймати нових членів, без аступного. Тому просимо членів приєднувати нових членів і інкуватих своїх дітей, коли вони ще не списані. — І. Пейдіншак, предс.; Гр. Діліш, секр.-касир.

ГАЙДАМАКИ

Історична повість Данила Мордовця

Що ви знаєте про ГАЙДАМАЧИНУ, визвольний рух селянських мас, що виповнило малою не шле вісімнадцяте століття історії правобережної України? Чи лише те, що передали нам національні вороги, тогочасні польські хронікарі?

Як знаєте більше цього, як знаєте про неї й від українських істориків, то чи не хотіли б ви пережити ці величезні події, які наші батьки пережили нам на вічну пам'ять? Чи не хотіли б ви немовби самі бути учасниками масового зриву українського селянства проти своїх гнобителів?

Український поїстиар Данило Мордовець написав з такою ціллю повість ГАЙДАМАКИ, і в ній показує, як пасивний робочий елемент, що знав тільки плакати й нарікати на свою незавидну долю та вичувати від інших спасення для себе, починає зриватися в обороні своїх прав, за свою правду й волю.

До повісті додано: 1) передмову про життя й діяльність автора; 2) історичний нарис про Гайдамачину згід з українським публіцистом Миколою Голубцем.

ОБІ ЧАСТИНИ РАЗОМ В ОДНІЙ ТВЕРДІЙ ОПРАВІ З ГАРНОЮ ВІНЕТОЮ \$1.00.

Шліть замовлення до:

"СВОБОДА", 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ГЕЙ РАЗОМ ДО БОЮ!

Гей, разом до бою без жадного стриму!

Вже час, вже пора

Визволити з кайданів рідну Україну,

Щоб стала свобідна, вільна.

Гей, разом до бою сміливо, брати,

За волю і долю вперед,

З відвагою в себці спільно до мети.

Не вмере Україна! Не згине наш рід!

Гей, разом до бою, хай слава лунає

По світі про нас.

Гей, браття, єдиний, хай дух не вмирає.

До бою ставати вже час!

Гей, разом до бою! Дзвін бе на тривогу,

Рушаймо відважно в похід.

Гей, браття і сестри, в щасливую дорогу!

Не вмере Україна! Не згине наш рід!

МИКОЛА ГОРШНИЙ.

ГАМРАМ, МІШ. Тов. Згода від. 20, повідомляє своїх членів, що річні збори відбуваються в неділю, 19-го грудня, в годині 1-їй пополудні, в Українській Хаті, 2240 Грейпінг вул. Просимо всіх членів прийти на ті збори, бо маємо вибрати новий уряд на рік 1938, і так само маємо вирішити інші важні справи. Довгуючі членів мають вирішити свої заборги, бо впринципі разі будуть сусуповані. — М. Прихитко, предс.; Н. Триш, рек. секр.

ПАСЕРІК, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 97, повідомляє членів, що річні збори відбуваються в неділю, 19-го грудня, в годині 2-їй попол., в галі церковній, під ч. 47 Говл евеню. Кожний член обов'язково має квітись на збори, бо контрольована комісія буде златати справоздання за попередній рік. Буде вибір нового уряду на наступний рік, а також дуже важна справа, а саме: зредформування статуту засвоєного товариства. Накази кожного члена не прийде на збори, щоб не нарікати, що його не обходять, або він не знає, бо то буде його власна вина, як не буде на зборах. Отож усі членів, молоді і старі, приходіть як один! — Т. Скоробатий, предс.; І. Нестор, кас.

ГАРІ, ІНД. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 100, подає до відома своїх членів і позамісцевих членів, що річні збори відбуваються в суботу, 18-го грудня, в годині 6-їй попол., в галі парохіальній, Інститут при 5-їй і Мелісон вул., в годині 2-їй попол. Обов'язком є всіх членів прийти на час, бо будемо вибрати новий уряд на 1938 рік, а також дуже важні справи до погодження. Буде справоздання уряду і контрольної комісії за 1937 рік, звіт урядників і вибір нового уряду на 1938 рік. Довгуючі членів мають вирішити свої заборги, бо впринципі разі будуть сусуповані. Також пригадаємо в цій останній місяці, щоб членів постарались приєднати нових членів до У. Н. Союзу. — С. Стемук, предс.; Г. Лавровський, кас.; А. Садловський, секретар.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛІ. Бр. св. Арх. Микола, від. 242, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в неділю, 19-го грудня, в годині 2-їй попол., під ч. 12205 Пиріс вул. Обов'язком кожного члена є прийти на означений час, буде вибір нового уряду на рік 1938. Неприйнятий член підлягає карі \$1.00, а урядник \$2.00. Звертаємося до членів, котрі дити ще не є членами в У. Н. Союзі, хай їх привезуть на річні збори та пошлють до У. Н. Союзу. — Г. Ягола, предс.; М. Діліш, кас.; М. Біліш, секр.

СТ. ДЖОЗЕФ, МІЗУРІ. Тов. Запорозька Сім, від. 355, повідомляє всіх членів і членів, що річні збори відбуваються в неділю, 19-го грудня, в годині 1-їй пополудні, в галі парохіальній. Просимо всіх членів і членів прийти на означений час, бо маємо вибрати новий уряд на 1938 рік, а також дуже важні справи до погодження. Буде справоздання уряду і контрольної комісії за 1937 рік, звіт урядників і вибір нового уряду на 1938 рік. Довгуючі членів мають вирішити свої заборги, бо впринципі разі будуть сусуповані. Також пригадаємо в цій останній місяці, щоб членів постарались приєднати нових членів до У. Н. Союзу. — С. Стемук, предс.; Г. Лавровський, кас.; А. Садловський, секретар.

РІОНСТАВН, С. Бр. св. Петра й Павла, від. 274, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 18-го грудня, в годині 6-їй попол., в селі де, званням, (Обов'язком усіх членів є прийти на означений час. Буде вибір урядників і контрольованої комісії за цей рік, буде вибір нового уряду на рік 1938, а також дуже важні справи. Напоминаємо довгуючих членів, щоб вирішили свої заборги, щоб не переносити на наступний рік. Неприйнятий член на зборах, підлягає карі після статуту. — С. Юркович, предс.; С. Солоничний, кас.; П. Занько, секр.

РІОНСТАВН, С. Бр. св. Петра й Павла, від. 274, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 18-го грудня, в годині 6-їй попол., в селі де, званням, (Обов'язком усіх членів є прийти на означений час. Буде вибір урядників і контрольованої комісії за цей рік, буде вибір нового уряду на рік 1938, а також дуже важні справи. Напоминаємо довгуючих членів, щоб вирішили свої заборги, щоб не переносити на наступний рік. Неприйнятий член на зборах, підлягає карі після статуту. — С. Юркович, предс.; С. Солоничний, кас.; П. Занько, секр.

ПІКАГО, ІЛІ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в неділю, 19-го грудня, в годині 12:30 пополудні, в парохіальній галі, при 194 Ірі вул. Буде справоздання урядників за рік 1937 та вибір уряду на рік 1938. Також інші справи. Обов'язком всіх членів бути присутніми на зборах. — І. Мисес, предс.; Н. Батюк, секр. фін.; Н. Хомин, секр. рек.; А. Батюк, секр.

ВІЛІНГ, В. ВА. Сестри Нестор, Н. Преч. Діви Марії, від. 212, повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що річні збори відбуваються в суботу, 18-го грудня, в годині 12:30 пополудні, в парохіальній галі, при 194 Ірі вул. Буде справоздання урядників за рік 1937 та вибір уряду на рік 1938. Також інші справи. Обов'язком всіх членів бути присутніми на зборах. — І. Мисес, предс.; Н. Батюк, секр. фін.; Н. Хомин, секр. рек.; А. Батюк, секр.

КЕМБЕЛ, О. Сестр. Пр. Діви Марії, від. 419, повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що річні збори відбуваються в неділю, 19-го грудня, в годині 1-їй попол., в Укр. Н. Домі під ч. 165 Гордон евеню. Кожна членів обов'язково має прийти на збори на означений час, бо маємо вибрати новий уряд на 1938 рік, а також дуже важні справи до погодження. Буде справоздання уряду і контрольованої комісії за 1937 рік, звіт урядників і вибір нового уряду на 1938 рік. Довгуючі членів мають вирішити свої заборги, бо впринципі разі будуть сусуповані. Також пригадаємо в цій останній місяці, щоб членів постарались приєднати нових членів до У. Н. Союзу. — М. Марценішин, кас.; О. Копач, секретар.

ДЕСЛАДЖ, МО. Братство від. 225, повідомляє своїх членів, що річні збори відбуваються в неділю, 19-го грудня, в годині 1-їй попол., зараз по Службі Божій, в галі церковній. Кожний член має прийти. На цих зборах буде справоздання урядників за рік 1937 та вибір нового уряду на рік 1938. Також інші справи до погодження. — Т. Еванс, предс.; Н. Марценішин, кас.; О. Копач, секретар.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 18-го грудня, в годині 1-їй попол., в галі церковній, під ч. 1231 Вест Слат вул. Кожний член має бути на тих зборах, бо буде вибір нового уряду на рік 1938. Напоминаємо довгуючих членів, щоб вирішили свої заборги, щоб не переносити на наступний рік. Неприйнятий член буде караний після статуту. — Ф. Таун, предс.; М. Адамчук, секр.

АСТОРІЯ, Л. АР. Бр. св. О. Ніколаса, від. 3, повідомляє своїх членів і позамісцевих членів, що річні збори відбуваються в суботу, 18-го грудня, в годині 1-їй вечір, в галі Укр. Дом. Клубу, 24-11 Стейнвей вул. Обов'язком кожного члена прийти на збори, бо маємо вибрати новий уряд на 1938 рік, а також дуже важні справи до погодження. Буде справоздання урядників і контрольованої комісії за 1937 рік, звіт урядників і вибір нового уряду на 1938 рік. Хто має приятелів, знайомих, або дітей, котрі ще не є членами У. Н. Союзу, най-вніше на цих зборах, хай їх привезуть на збори, хай їх приймемо. — А. Кашинський, кас.; П. Барнел, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АР. Тов. Тараса Шевченка, від. 73, повідомляє всіх своїх членів і членів, місцевих і позамісцевих, що річні збори відбуваються в неділю, 19-го грудня, в годині 1-їй попол., під ч. 1929 Вестмінстер вул. Обов'язком кожного члена і членів бути присутніми на річних зборах, буде справоздання урядників за рік 1937 та вибір нового уряду на рік 1938. Також інші справи. Обов'язком всіх членів бути присутніми на зборах. — І. Сидор, предс.; А. Кашинський, кас.; П. Барнел, секр.

СТ. ДЖОЗЕФ, МІЗУРІ. Тов. Запорозька Сім, від. 355, повідомляє всіх членів і членів, що річні збори відбуваються в суботу, 18-го грудня, в годині 6-їй попол., в галі парохіальній. Просимо всіх членів і членів прийти на означений час, бо маємо вибрати новий уряд на 1938 рік, а також дуже важні справи до погодження. Буде справоздання уряду і контрольованої комісії за 1937 рік, звіт урядників і вибір нового уряду на 1938 рік. Довгуючі членів мають вирішити свої заборги, бо впринципі разі будуть сусуповані. Також пригадаємо в цій останній місяці, щоб членів постарались приєднати нових членів до У. Н. Союзу. — С. Стемук, предс.; Г. Лавровський, кас.; А. Садловський, секретар.

РІОНСТАВН, С. Бр. св. Петра й Павла, від. 274, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 18-го грудня, в годині 6-їй попол., в селі де, званням, (Обов'язком усіх членів є прийти на означений час. Буде вибір урядників і контрольованої комісії за цей рік, буде вибір нового уряду на рік 1938, а також дуже важні справи. Напоминаємо довгуючих членів, щоб вирішили свої заборги, щоб не переносити на наступний рік. Неприйнятий член на зборах, підлягає карі після статуту. — С. Юркович, предс.; С. Солоничний, кас.; П. Занько, секр.

НЬЮ-ЙОРК, Н. Я. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 18-го грудня, в годині 8-їй вечір, в У. Н. Домі, 247-219 Іст-6-та вул. Обов'язком кожного члена прийти на збори в означений час. Довгуючі членів мають вирішити свої заборги, щоб не переносити на наступний рік. Неприйнятий член на зборах, підлягає карі після статуту. — Антон Карпович, рек. секр.

РІОНСТАВН, С. Бр. св. Арх. Микола, від. 140, повідомляє всіх своїх членів і членів, що річні збори відбуваються в неділю, 19-го грудня, в годині 1-їй попол., в галі під ч. 325 Вест Рен евеню. Буде справоздання урядників за рік 1937 та вибір нового уряду на рік 1938. Напоминаємо довгуючих членів, щоб вирішили свої заборги, щоб не переносити на наступний рік. Неприйнятий член на зборах, підлягає карі після статуту. — Ст. Роган, предс.; М. Котуш, кас.; В. Терпешинський, секр.

ВІЛІНГ, В. ВА. Сестри Нестор, Н. Преч. Діви Марії, від. 212, повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що річні збори відбуваються в суботу, 18-го грудня, в годині 12:30 пополудні, в парохіальній галі, при 194 Ірі вул. Буде справоздання урядників за рік 1937 та вибір уряду на рік 1938. Також інші справи. Обов'язком всіх членів бути присутніми на зборах. — І. Мисес, предс.; Н. Батюк, секр. фін.; Н. Хомин, секр. рек.; А. Батюк, секр.

МІНЕАПОЛІС, МІНН. Тов. ім. В. Хмельницького, від. 345, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в суботу, 18-го грудня, в галі церковній, під ч. 1231 Вест Слат вул. Кожний член має бути на тих зборах, бо буде вибір нового уряду на рік 1938. Напоминаємо довгуючих членів, щоб вирішили свої заборги, щоб не переносити на наступний рік. Неприйнятий член буде караний після статуту. — Ф. Таун, предс.; М. Адамчук, секр.

ІСТ-СТ. ЛІМС. ІЛІ. Бр. св. Микола, від. 308, повідомляє всіх своїх членів і членів, місцевих і позамісцевих, що річні збори відбуваються в неділю, 19-го грудня, в годині 1-їй попол., в Укр. Н. Домі, 1020 Н. 9-та вул. Кожний член повинен явитись, бо є важні справи і буде вибір нового уряду. Неприйнятий член підлягає карі 1 дол., а урядник 3 дол. І. Сидор, секр.; П. Барнел, кас.; С. Коробів, секр.

САГІНАВ, МІШ. Тов. Український Клуб, від. 309, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбуваються в неділю, 19-го грудня, в годині 1-їй попол., в галі під ч. 1209 Гесс евеню. Є важні справи до погодження, кожний член має бути присутній, вирішити свої заборги, щоб не переносити на наступний рік. Неприйнятий член буде караний після статуту. — І. Зайко, пр.; В. Бачак Рачок, секретар.

КАНЗАС СІТІ, КАНЗАС. Бр. св. Володимира, від. 323, повідомляє своїх членів, місцевих і позамісцевих, що річні збори відбуваються в неділю, 19-го грудня, в годині 6-їй вечір, під ч. 38 С. 6-та вул. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо маємо вибрати новий уряд на 1938 рік, а також дуже важні справи до погодження. Буде справоздання урядників за рік 1937 та вибір нового уряду на рік 1938. Довгуючі членів мають вирішити свої заборги, бо впринципі разі будуть сусуповані. Також пригадаємо в цій останній місяці, щоб членів постарались приєднати нових членів до У. Н. Союзу. — В. Феден, предс.; С. Звадок, кас.; І. Карху, секретар.

ПРОВІДЕНС, Р. АР. Тов. Тараса Шевченка, від. 73, повідомляє всіх своїх членів і членів, місцевих і позамісцевих, що річні збори відбуваються в неділю, 19-го грудня, в годині 1-їй попол., під ч. 1929 Вестмінстер вул. Обов'язком кожного члена і членів бути присутніми на річних зборах, буде справоздання урядників за рік 1937 та вибір нового уряду на рік 1938. Також інші справи. Обов'язком всіх членів бути присутніми на зборах. — І. Сидор, предс.; А. Кашинський, кас.; П. Барнел, секр.

СТ. ДЖОЗЕФ, МІЗУРІ. Тов. Запорозька Сім, від. 355, повідомляє всіх членів і членів, що річні збори відбуваються в суботу, 18-го грудня, в годині 6-їй попол., в галі парохіальній. Просимо всіх членів і членів прийти на означений час, бо маємо вибрати новий уряд на 1938 рік, а також дуже важні справи до погодження. Буде справоздання уряду і контрольованої комісії за 1937 рік, звіт урядників і вибір нового уряду на 1938 рік. Довгуючі членів мають вирішити свої заборги, бо впринципі разі будуть сусуповані. Також пригадаємо в цій останній місяці, щоб членів постарались приєднати нових членів до У. Н. Союзу. — С. Стемук, предс.; Г. Лавровський, кас.; А. Садловський, секретар.

СТ. ДЖОЗЕФ, МІЗУРІ. Тов. Запорозька Сім, від. 355, повідомляє всіх членів і членів, що річні збори відбуваються в суботу, 18-го грудня, в годині 6-їй попол., в галі парохіальній. Просимо всіх членів і членів прийти на означений час, бо маємо вибрати новий уряд на 1938 рік, а також дуже важні справи до погодження. Буде справоздання уряду і контрольованої комісії за 1937 рік, звіт урядників і вибір нового уряду на 1938 рік. Довгуючі членів мають вирішити свої заборги, бо впринципі разі будуть сусуповані. Також пригадаємо в цій останній місяці, щоб членів постарались приєднати нових членів до У. Н. Союзу. — С. Стемук, предс.; Г. Лавровський, кас.; А. Садловський, секретар.

СТ. ДЖОЗЕФ, МІЗУРІ. Тов. Запорозька Сім, від. 355, повідомляє всіх членів і членів, що річні збори відбуваються в суботу, 18-го грудня, в годині 6-їй попол., в галі парохіальній. Просимо всіх членів і членів прийти на означений час, бо маємо вибрати новий уряд на 1938 рік, а також дуже важні справи до погодження. Буде справоздання уряду і контрольованої комісії за 1937 рік, звіт урядників і вибір нового уряду на 1938 рік. Довгуючі членів мають вирішити свої заборги, бо впринципі разі будуть сусуповані. Також пригадаємо в цій останній місяці, щоб членів постарались приєднати нових членів до У. Н. Союзу. — С. Стемук, предс.; Г. Лавровський, кас.; А. Садловський, секретар.

СТ. ДЖОЗЕФ, МІЗУРІ. Тов. Запорозька Сім, від. 355, повідомляє всіх членів і членів, що річні збори відбуваються в суботу, 18-го грудня, в годині 6-їй попол., в галі парохіальній. Просимо всіх членів і членів прийти на означений час, бо маємо вибрати новий уряд на 1938 рік, а також дуже важні справи до погодження. Буде справоздання уряду і контрольованої комісії за 1937 рік, звіт урядників і вибір нового уряду на 1938 рік. Довгуючі членів мають вирішити свої заборги, бо впринципі разі будуть сусуповані. Також пригадаємо в цій останній місяці, щоб членів постарались приєднати нових членів до У. Н. Союзу. — С. Стемук, предс.; Г. Лавровський, кас.; А. Садловський, секретар.

СТ. ДЖОЗЕФ, МІЗУРІ. Тов. Запорозька Сім, від. 355, повідомляє всіх членів і членів, що річні збори відбуваються в суботу, 18-го грудня, в годині 6-їй попол., в галі парохіальній. Просимо всіх членів і членів прийти на означений час, бо маємо вибрати новий уряд на 1938 рік, а також дуже важні справи до погодження. Буде справоздання уряду і контрольованої комісії за 1937 рік, звіт урядників і вибір нового уряду на 1938 рік. Довгуючі членів мають вирішити свої заборги, бо впринципі разі будуть сусуповані. Також пригадаємо в цій останній місяці, щоб членів постарались приєднати нових членів до У. Н. Союзу. — С. Стемук, предс.; Г. Лавровський, кас.; А. Садловський, секретар.

СТ. ДЖОЗЕФ, МІЗУРІ. Тов. Запорозька Сім, від. 355, повідомляє всіх членів і членів, що річні збори відбуваються в суботу, 18-го грудня, в годині 6-їй попол., в галі парохіальній. Просимо всіх членів і членів прийти на означений час, бо маємо вибрати новий уряд на 1938 рік, а також дуже важні справи до погодження. Буде справоздання уряду і контрольованої комісії за 1937 рік, звіт урядників і вибір нового уряду на 1938 рік. Довгуючі членів мають вирішити свої заборги, бо впринципі разі будуть сусуповані. Також пригадаємо в цій останній місяці, щоб членів постарались приєднати нових членів до У. Н. Союзу. — С. Стемук, предс.; Г. Лавровський, кас.; А. Садловський, секретар.

СТ. ДЖОЗЕФ, МІЗУРІ. Тов. Запорозька Сім, від. 355, повідомляє всіх членів і членів, що річні збори відбуваються в суботу, 18-го грудня, в годині 6-їй попол., в галі парохіальній. Просимо всіх членів і членів прийти на означений час, бо маємо вибрати новий уряд на 1938 рік, а також дуже важні справи до погодження. Буде справоздання уряду і контрольованої комісії за 1937 рік, звіт урядників і вибір нового уряду на 1938 рік. Довгуючі членів мають вирішити свої заборги, бо впринципі разі будуть сусуповані. Також пригадаємо в цій останній місяці, щоб членів постарались приєднати нових членів до У. Н. Союзу. — С. Стемук, предс.; Г. Лавровський, кас.; А. Садловський, секретар.

СТ. ДЖОЗЕФ, МІЗУРІ. Тов. Запорозька Сім, від. 355, повідомляє всіх членів і членів, що річні збори відбуваються в суботу, 18-го грудня, в годині 6-їй попол., в галі парохіальній. Просимо всіх членів і членів прийти на означений час, бо маємо вибрати новий уряд на 1938 рік, а також дуже важні справи до погодження. Буде справоздання уряду і контрольованої комісії за 1937 рік, звіт урядників і вибір нового уряду на 1938 рік. Довгуючі членів мають вирішити свої заборги, бо впринципі разі будуть сусуповані. Також пригадаємо в цій останній місяці, щоб членів постарались приєднати нових членів до У. Н. Союзу. — С. Стемук, предс.; Г. Лавровський, кас.; А. Садловський, секретар.

СТ. ДЖОЗЕФ, МІЗУРІ. Тов. Запорозька Сім, від. 355, повідомляє всіх членів і членів, що річні збори відбуваються в суботу, 18-го грудня, в годині 6-їй попол., в галі парохіальній. Просимо всіх членів і членів прийти на означений час, бо маємо вибрати новий уряд на 1938 рік, а також дуже важні справи до погодження. Буде справоздання уряду і контрольованої комісії за 1937 рік, звіт урядників і вибір нового уряду на 1938 рік. Довгуючі членів мають вирішити свої заборги, бо впринципі разі будуть сусуповані. Також пригадаємо в цій останній місяці, щоб членів постарались приєднати нових членів до У. Н. Союзу. — С. Стемук, предс.; Г. Лавровський, кас.; А. Садловський, секретар.

СТ. ДЖОЗЕФ, МІЗУРІ. Тов. Запорозька Сім, від. 355, повідомляє всіх членів і членів, що річні збори відбуваються в суботу, 18-го